

Wetenschap voor beleid: het versterken van intersectorale aanpakken van bestaansonzekerheid

Datum geplaatst: **15 april 2024**

Deadline: **17 juni 2025, 14.00 uur**

Inhoud

1.	Samenvatting.....	1
2.	Doel subsidieoproep.....	2
2.1.	Achtergrond: bestaanszekerheid en gelijke kansen op gezondheid.....	2
2.2.	Focus subsidieoproep: versterken intersectorale aanpak bestaanszekerheid	2
2.3.	Voor wie is de subsidieoproep bedoeld	3
2.4.	Waar moet het onderzoek op gericht zijn	3
2.5.	Beoogde resultaten	4
2.6.	Onderzoeksmethode en betrekken van de doelgroep en beleid	5
2.7.	Het stimuleren van kennisdeling op het gebied van intersectorale samenwerking	5
2.8.	ZonMw Preventieprogramma.....	5
2.9.	Aanpalende subsidierende Nationale Wetenschapsagenda (NWA) Gezondheidsverschillen....	6
3.	Voorwaarden en verplichtingen	6
3.1.	Voorwaarden	6
3.1.1.	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	6
3.1.2.	Staatssteun voorkomen	6
3.1.3.	Samenwerking en bijdrage van derden.....	7
3.1.4.	Welk bedrag kunt u aanvragen?	7
3.1.5.	Praktische voorwaarden.....	8
3.2.	Verplichtingen.....	8
4.	Beoordeling en prioriteitstelling	8
4.1.	Beoordelingsprocedure	8
4.2.	Relevantiecriteria	9
4.3.	Kwaliteitscriteria.....	10
4.4.	Prioriteitstelling	10
5.	Indienen	11
5.1.	Indiening via Mijn ZonMw	11
5.2.	Tips	11
5.3.	Inhoudelijke vragen	11
5.4.	Technische vragen	11
5.5.	Downloads en links.....	11
6.	Bijlagen.....	12
	Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB.....	13

1. Samenvatting

Wie

Gemeenten, GGD'en en onderzoeksorganisaties kunnen in een bestaand of nieuw te vormen consortium een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen. Het consortium bestaat uit ten minste één onderzoeksorganisatie en ten minste één gemeente of GGD, relevante praktijk- en beleidspartijen, alsmede (vertegenwoordigers van) de doelgroep. Het gaat daarbij om onderzoeksorganisaties uit sociale-, economische-, gezondheids-, bestuurskundige-, onderwijs-, juridische-, veiligheids-, criminologische-, omgevings- of fiscale wetenschappen. In het consortium zijn relevante organisaties uit minstens 2 verschillende sectoren vertegenwoordigd.

Let op: U kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als uw projectidee een positief advies heeft ontvangen of als u vooraf bij het programmateam gemeld heeft dat u tegen negatief advies gaat indienen.

Waarvoor

De subsidie is bedoeld voor projecten die zich richten op het versterken van de bestaanszekerheid van de burger. Dit doen zij via lokale of regionale intersectorale aanpakken.

De projecten kunnen (een combinatie van) thema's adresseren, zoals voldoende én toereikend inkomen en middelen van bestaan, voorkomen van financiële of juridische problemen, toegang tot een betaalbare en gezonde woning, toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, of het verkrijgen en behouden van gezond werk. Projecten kunnen zich ook richten op ontschotten van financiële stromingen of op de toegankelijkheid, vereenvoudiging en uitvoerbaarheid van het toeslagenstelsel. In deze oproep wordt uitgegaan van een directe relatie van bestaanszekerheid op gezondheid. Er wordt niet gezocht naar bewijs voor de relatie. Echter, gezondheid dient in alle projecten als een van de uitkomsten meegenomen te worden, om het denken en beleid vanuit gelijke kansen op gezondheid te stimuleren. Alle projecten zijn gericht op mensen met een lage sociaaleconomische positie (SEP) en/of bestaansonzekerheid ervaren, of daarin dreigen te vervallen.

Wat

Er is een totaalbudget van € 4 miljoen beschikbaar, waarbij per project maximaal € 500.000 kan worden aangevraagd. De projecten hebben een looptijd van maximaal 48 maanden.

Wanneer

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	17 juni 2025, 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	4 september 2025
Deadline indienen wederhoor	18 september 2025, 14.00 uur
Besluit	December 2025
Uiterlijke startdatum	Binnen 6 maanden na toekenning

2. Doel subsidieoproep

2.1. Achtergrond: bestaanszekerheid en gelijke kansen op gezondheid

Gezondheidsachterstanden zijn niet alleen de uitkomst van ongezond gedrag, maar vooral ook van ongelijkheid in de samenleving. De kansen op een leven in goede gezondheid hangen af van de mate van bestaanszekerheid die iemand ervaart, de sociale en fysieke omgeving, regelgeving waarmee mensen te maken hebben en de beschikbare dienstverlening en samenwerking daartussen. Het maakt uit waar je woont, waar je naar school gaat, wie je kent en wat je leert. Een grote stijging in gezondheidswinst is te behalen door het creëren van gelijkere kansen op een mentaal, fysiek en sociaal gezond leven. Dat vraagt gericht, en ongelijk investeren: Health equity in and for All Policies. Dit concept, afgeleid van het begrip Health in All Policies (HiAP) en het meer recente Health for All Policies (HfAP)¹, benadrukt de noodzaak om (gelijke kansen op) gezondheid te integreren vanuit alle sectoren. HfAP legt specifiek de nadruk op de tweezijdige voordelen (co-benefits) van samenwerking tussen sectoren. Bijvoorbeeld, kinderen die mentaal, fysiek en sociaal gezond zijn en blijven, presteren ook beter op school en vergroten daarmee hun kansen op een gezond leven in welzijn. Health equity in and for All Policies wordt in deze subsidieoproep verder aangeduid als gelijke kansen op gezondheid.

In lijn met deze visie wil ZonMw met deze subsidieoproep de samenwerking tussen verschillende sectoren bevorderen en daarmee de beleidsambities voor gelijke kansen op gezondheid ondersteunen. De focus ligt hierbij op de versterking van bestaanszekerheid. Landelijk is er steeds meer aandacht voor bestaansonzekerheid en de gevolgen daarvan in het maatschappelijk debat, evenals in onderzoeks- en adviesrapporten^{2,3,4,5,6}. Zo is er vanuit VWS een kabinetsreactie ontwikkeld, waarin wordt ingegaan op het SER advies sociaaleconomische gezondheidsverschillen⁷. Daarnaast is een rijksbrede HiAP beleidsagenda ontwikkeld, waarin “investeren in bestaanszekerheid” een belangrijk thema is. Deze beleidsagenda is ook een afspraak uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Vanuit beleidsvoering worden er verder maatregelen genomen zoals het energieplafond en het verhogen van het minimumloon, en wordt er in de Regio Deals aandacht aan bestaanszekerheid besteed. Met deze subsidieoproep wil ZonMw de ambities rond bestaanszekerheid versterken en verbreden door innovatieve samenwerkingen en aanpakken tussen sectoren te stimuleren. Onder sectoren verstaan wij in deze oproep onder andere onderwijs, ruimtelijke ordening, gezondheid, justitie, veiligheid, economie, werk en werkloosheid, inkomen en armoede, huisvesting en participatie.

2.2. Focus subsidieoproep: versterken intersectorale aanpak bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is een breed begrip, bestaande uit een combinatie van onder andere het verkrijgen en behouden van voldoende én toereikend inkomen, gezond werk, voorkomen van financiële of juridische problemen, een betaalbare en gezonde woning op een gezonde plek, uitstroom uit onderwijs op passend niveau, toegang tot vervolgonderwijs en niet vroegtijdig uitstromen en begrijpelijke en betaalbare gezondheidszorg⁴. In andere woorden: de factoren die mensen nodig hebben om zich te kunnen ontplooiën en mee te doen in de maatschappij. Dat gaat gepaard met persoonlijke controle ofwel ‘grip op het eigen leven’⁵. Het is voor veel mensen steeds moeilijker om in basale levensbehoeften te voorzien en daarmee hun toekomst en die van hun kinderen veilig te stellen. De omstandigheden waarin mensen leven, werken, leren en wonen heeft invloed op het vermogen van mensen om gezond te zijn en te blijven. Juist deze maatschappelijke factoren liggen vaak ten grondslag aan gezondheidsverschillen⁴. Bestaanszekerheid is daarmee onlosmakelijk verbonden met gezondheid. De verwachting daarbij

¹ RIVM. Kennisbeeld Health in All Policies: verkenning vanuit internationaal, nationaal en lokaal perspectief, 2023.

<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0401.pdf>

² Commissie sociaal minimum. Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum, 2023.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/30/een-zeker-bestaan-rapport-i-commissie-sociaal-minimum>

³ VNG. Bestaanszekerheid als belofte. Naar een lokale agenda bestaanszekerheid, 2023. <https://vng.nl/sites/default/files/2023-03/bestaanszekerheid-als-belofte-essay-vng-20230329.pdf>

⁴ SER. Gezond opgroeien, wonen en werken. Naar een structurele gezondheidsaanpak en bestrijding van sociaal-economische gezondheidsverschillen, 2023. [advies 23/07 Gezond opgroeien, wonen en werken \(ser.nl\)](https://www.ser.nl/advies-23/07-Gezond-opgroeien,-wonen-en-werken-(ser.nl))

⁵ WRR. Grip. Het Maatschappelijk belang van persoonlijke controle, 2023.

<https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2023/11/30/grip>

⁶ RVS. Van overleven naar bloeien: bestaansonzekerheid voorkomen en verminderen, 2024.

<https://www.raadvr.nl/documenten/publicaties/2024/02/15/van-overleven-naar-bloeien>

⁷ Kabinetsreactie SER brief advies sociaaleconomische gezondheidsverschillen: Beleidsagenda ‘Gezondheid in alle beleidsdomeinen’, 2024. <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/kabinetsreacties/2024/gezondheidsverschillen.pdf>

is, dat een inzet op bestaanszekerheid en gelijke kansen op termijn zal resulteren in een verbeterde gezondheid en welzijn van mensen met een lage sociaaleconomische positie (SEP) en in het verkleinen van gezondheidsverschillen. Op termijn zal dit wellicht ook leiden tot een betere benutting van het menselijk kapitaal, een groei in het vertrouwen in de overheid en publieke instellingen, en een verminderd beroep op de zorg.

Bestaansonzekerheid is vaak meervoudig van aard. En de problemen waarmee mensen te maken krijgen volgen elkaar niet lineair op. Enkelvoudige interventies gericht op één probleem op één moment in het leven zijn vaak niet toereikend. Daarnaast lopen mensen die in bestaansonzekerheid leven vaak vast in ingewikkelde systemen en regelingen waarbij hoge eisen worden gesteld aan individuele vaardigheden⁴. Een samenhangend en begrijpelijk aanbod dat aansluit bij de behoefte is nodig om mensen die in bestaansonzekerheid leven, of daarin dreigen te vervallen, te ondersteunen. Dit betekent een heldere samenwerking tussen formele partijen (zoals overheden, maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders, werkgevers of commerciële partijen) en informele partijen (zoals inwoners, burgerinitiatieven en vrijwilligers(organisaties))⁸. Zodat zij toe kunnen werken naar een bestaan met meer zekerheid⁶. Om meer samenhang te creëren en nieuw soort verbindingen te leggen, is het essentieel dat verschillende sectoren nauwer met elkaar samenwerken. En dat daarbij ook sectoren worden betrokken waar samenwerking minder vanzelfsprekend is, zoals de juridische sector of het onderwijs.

Er is meer kennis nodig over hoe sectoren samen kunnen werken om een succesvolle intersectorale aanpak op te zetten in betekenisvolle samenwerking met de doelgroep. Daarnaast is het belangrijk om te onderzoeken hoe complexe problemen in samenhang kunnen worden aangepakt en hoe beleidsmakers systemen kunnen vereenvoudigen om de toegang tot passende ondersteuning te verbeteren.

2.3. Voor wie is de subsidieoproep bedoeld

Gemeenten, GGD'en en onderzoeksorganisaties kunnen in een bestaand of nieuw te vormen consortium een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen. Een bestaand consortium mag uitgebreid worden met nieuwe, relevante partijen. Het consortium bestaat uit ten minste één onderzoeksorganisatie en ten minste één gemeente of GGD, (vertegenwoordigers van) de doelgroep en relevante praktijk- en beleidspartijen. Onderzoeksorganisaties in het consortium komen uit sociale-, economische-, gezondheids-, bestuurskundige-, onderwijs-, juridische-, veiligheids-, criminologische-, omgevings- of fiscale wetenschappen. In het consortium zijn relevante organisaties uit minstens 2 verschillende sectoren vertegenwoordigd.

2.4. Waar moet het onderzoek op gericht zijn

Het onderzoek richt zich op intersectorale aanpakken, waarbij organisaties uit minstens 2 sectoren samenwerken om aspecten van bestaanszekerheid te verstevigen. Een aanpak mag als ankerpunt uitgaan van één thema waar verschillende sectoren samenkomen. Zo kan een aanpak zich bijvoorbeeld richten op jongeren uit de criminaliteit houden en een perspectief bieden, bijvoorbeeld via wonen en/of arbeid en opleiding, het verbeteren van sociale inclusie en cohesie via burgerinitiatieven gericht op verbinding met naasten en toegang tot de maatschappij. Of op intersectorale armoedebestrijding door in te zetten op toegang tot basisvoorzieningen en kansengelijkheid in onderwijs en opleiding en/of via een aanpak als preventie met gezag⁹. Een deel van de oplossing van bestaansonzekerheid zit in wet- en regelgeving. De aanpak kan daarom ook gericht zijn op het experimenteren met het systeem, bijvoorbeeld op het ontschotten van financiële stromingen of op de toegankelijkheid, vereenvoudiging en uitvoerbaarheid van het toeslagenstelsel. De uitgewerkte subsidieaanvraag moet in dit geval expliciet aantonen dat dit mogelijk is binnen de huidige wettelijke kaders, of dat op basis van een 'uitzonderingsbepaling' – een heldere juridische grond om af te wijken van bestaande wet- en regelgeving, bestaat.

Gezondheid dient hierbij meegenomen te worden als een van de uitkomsten. ZonMw erkent dat veel gezondheidsuitkomsten pas op langere termijn zichtbaar worden en dat dit binnen de looptijd van het project niet volledig te realiseren is. Wel kan worden gekeken naar de perceptie van (positieve) gezondheid, zoals kwaliteit van leven, mentaal welbevinden, zingeving, maatschappelijke participatie of dagelijks functioneren. Daarnaast zijn andere (tussen)effecten als

⁸ Movisie. Werken aan bestaanszekerheid. 2022. [Werken aan bestaanszekerheid | Movisie](#)

⁹ [20 gemeenten extra gesteund in aanpak van jeugdcriminaliteit | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

gevolg van de aanpak, zoals nieuwe initiatieven of ontwikkeld beleid, ook zinvol om mee te nemen. Het is verder waardevol om in het onderzoek te verkennen welke en in hoeverre uitkomstmaten uit andere beleidsdomeinen dan het gezondheidsdomein bijdragen aan een gewenste uitkomst in het positieve gezondheidsspectrum, en hoe deze uitkomsten weer bijdragen aan gewenste uitkomsten buiten het gezondheidsdomein. Denk bijvoorbeeld aan in hoeverre een stabielere financiële situatie of een betere opleiding uiteindelijk leidt tot lidmaatschap van een (sport)vereniging. Het onderzoek zoekt vanuit dit perspectief naar wederzijds voordeel tussen sectoren om de beleidsdoelen van gelijke kansen op gezondheid te bevorderen.

Deze voorbeelden geven de brede aard en onderliggende relaties van bestaansonzekerheid weer. De aanpak moet meer omvatten dan een enkelvoudig initiatief dat slechts één probleem aanpakt. Daarnaast moet de aanpak uitgaan van het feit dat het 'repareren' van bestaanszekerheid een kwestie is van de lange termijn. Het gaat om een intersectorale aanpak waar een samenhangend en begrijpelijk ondersteunend aanbod dat aansluit bij de behoefte, vanuit de gemeenschap en/of de praktijk uit voort komt. De aanpak richt zich specifiek op mensen met een lage SEP en/of bestaansonzekerheid ervaren, of daarin dreigen te vervallen.

2.5. Beoogde resultaten

In deze subsidieoproep wordt niet gezocht naar kennis over of onderbouwing van de relatie tussen bestaanszekerheid en gezondheid. We gaan ervan uit dat het verstevigen van bestaanszekerheid uiteindelijk een positieve invloed zal hebben op de (positieve) gezondheid van mensen. Door gezondheid mee te nemen als een van de uitkomsten wil ZonMw andere sectoren stimuleren om gezondheid in hun overwegingen mee te nemen waar dat normaal minder vanzelfsprekend is.

Geef duidelijk in uw aanvraag aan welke eind- en tussenresultaten het onderzoek zal opleveren, en hoe u zorgt dat deze ook daadwerkelijk benut gaan worden. Het onderzoek moet meer inzicht geven in:

- Aangrijpingspunten voor integraal beleid om bestaanszekerheid te verstevigen.
- Werkzame elementen om intersectorale aanpakken op te zetten en uit te voeren.
- Manieren om beter aan te sluiten bij de kracht van burgers en deze kracht te versterken.
- Manieren waarop sectoren elkaar kunnen versterken door samenwerking en wederzijds voordeel kunnen creëren.

De aanvraag dient daarbij:

- Wetenschappelijk bewijs of onderbouwing leveren voor de voordelen van samenwerkingen tussen sectoren (co-benefits).
- Overtuigend aan te tonen, hoe gezondheid in het project wordt meegenomen als een van de uitkomstmaten, om de beleidsambities van gelijke kansen op gezondheid te bevorderen.

Daarnaast:

- Dienen de resultaten uit het onderzoek vertaald te worden naar bruikbare handvatten, die aansluiten bij de behoefte van de gebruikers, zoals beleidsmakers en professionals in de praktijk. Laat in uw uitgewerkte subsidieaanvraag zien, hoe zij betrokken zullen worden.
- Dient de aanvraag overtuigend in te gaan op de manier waarop de aanpak zal worden geïntegreerd in bestaande structuren, zodat gemeenten toe kunnen werken naar structurele aanpakken in plaats van tijdelijke projecten.
- Dient de opschaalbaarheid van de aanpak, en het gebruik in andere gebieden of regio's van de aanpak duidelijk naar voren te komen uit de aanvraag. In een lokale aanpak in een specifieke context moet nagedacht worden over extrapoleerbaarheid.

Door de resultaten op deze manieren bruikbaar te maken, wordt de impact van het onderzoek vergroot en kan het direct bijdragen aan het duurzaam verbeteren van beleid en praktijk.

Uitgewerkte subsidieaanvragen die voldoen aan de volgende criteria krijgen bij gelijke kwaliteit en relevantie een beoordelingsvoordeel:

- Wanneer de uitgewerkte subsidieaanvraag ingediend wordt door een bestaand consortium. Een bestaand consortium mag uitgebreid worden met nieuwe, relevante partijen.

- Wanneer er voortgebouwd wordt op bestaande initiatieven én wanneer de beschreven aanpak (nieuwe) sectoren betreft die normaliter niet op gezondheidsmaten acteren.

2.6. Onderzoeksmethode en betrekken van de doelgroep en beleid

Voor deze subsidieoproep staat het type onderzoek niet vooraf vast. Verschillende benaderingen, zoals participatief onderzoek, actieonderzoek, haalbaarheidsonderzoek, lerend evalueren of complexiteitsbenaderingen kunnen geschikt zijn. Dit is afhankelijk van de onderzoeksvraag en context.

ZonMw wil in het kader van 'niet voor maar met' de betrokkenheid en zeggenschap van (vertegenwoordigers van) de doelgroep in het onderzoek stimuleren om de relevantie en impact te vergroten. De doelgroep is immers het best op de hoogte van de knelpunten. De doelgroep dient op zinvolle wijze te worden betrokken bij de opzet en uitvoering van het onderzoek. De aanvrager is vrij om een passende methode te kiezen.

Houdt er rekening mee dat het niet nodig is om het wiel opnieuw uit te vinden. Er is al veel bekend over het zinvol betrekken van mensen met een lage SEP bij onderzoek. Maak daar gebruik van. Bij *inclusief onderzoek* komt meer kijken dan alleen een vergoeding. Kijk bijvoorbeeld op de website van Expertisecentrum Pharos wat inclusief onderzoek inhoudt en hoe je jouw onderzoek inclusiever kan maken.¹⁰ In het kader van het betrekken van de doelgroep bij onderzoek is het wenselijk dat participanten meer overhouden dan een vergoeding voor hun deelname. Denk bijvoorbeeld, naast werken aan uitkomsten waar jouw doelgroep behoefte aan heeft, aan het opbouwen van een beter sociaal netwerk, of het verkrijgen van werk/onderzoekservaring of een baan. Bij de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt de doelgroep vanaf het begin betrokken en moet het plan voor het betrekken volledig zijn uitgewerkt. Daarnaast is het van meerwaarde als praktijk en beleid eveneens betrokken zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van het onderzoek, aangezien de resultaten bruikbaar moeten zijn voor deze partijen om ze te kunnen hanteren, zodat ze kunnen bijdragen aan de implementatie en borging van resultaten.

2.7. Het stimuleren van kennisdeling op het gebied van intersectorale samenwerking

Van projectleiders en projectmedewerkers van projecten die in het kader van deze subsidieoproep worden gehonoreerd, wordt verwacht dat zij zullen deelnemen aan jaarlijkse of halfjaarlijkse kennisbijeenkomsten, zodat er gezamenlijk geleerd kan worden. De vorm van de bijeenkomsten, bijvoorbeeld in een leernetwerk, wordt nog nader ingevuld en hangt af van de uiteindelijke selectie van projecten.

Ook wordt verwacht dat er actief aan kennisdeling en -vinding binnen en buiten de gehonoreerde projecten gewerkt wordt. Wellicht door gezamenlijke communicatieactiviteiten of het plaatsen van resultaten, ervaringen en vragen op een kennisweb of website. Dit wordt later vormgegeven.

2.8. ZonMw Preventieprogramma

De subsidieronde Wetenschap voor beleid: Het versterken van intersectorale aanpakken van bestaansonzekerheid wordt gerealiseerd in het kader van de programmalijn Innovatie van het [Preventieprogramma 2023-2026 | ZonMw](#). Het Preventieprogramma van ZonMw levert via kennisbenutting, effectiviteitoronderzoek en innovatie een bijdrage aan het behoud en de bevordering van gezondheid van burgers, zodat zij zo goed mogelijk kunnen functioneren. De [programmalijn Innovatie](#) stimuleert onderzoek naar innovatie en (technologische) vernieuwing op het terrein van 1) Nieuwe determinanten en aangrijpingspunten; 2) Nieuwe vormen van samenwerking; en 3) Innovatieve onderzoeksmethoden.

Deze subsidieoproep sluit aan bij de doelstelling en van het GALA, waar Health in all Policies ook als uitgangspunt wordt genomen¹¹. Daarnaast sluit de oproep ook aan bij de [Kennisagenda 'Samen Gezond Leven'](#) waarin wordt gepleit voor een meer integrale aanpak van preventie die recht doet aan de complexe context en leefomgeving waarin burgers leven.

¹⁰ [Inclusief onderzoek doen: handvatten, tips en advies](#)

¹¹ Ministerie van VWS. Gezond en Actief Leven Akkoord, 2023. [GALA - Gezond en Actief Leven Akkoord | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

2.9. Aanpalende subsidieronde Nationale Wetenschapsagenda (NWA) Gezondheidsverschillen

Binnen de [subsidieronde Gezondheidsverschillen van de NWA](#) doen 4 projecten onderzoek naar maatschappelijke en wetenschappelijke doorbraken om gezondheidsverschillen te verkleinen. De projecten in dit programma richten zich op jongeren en armoede, digitale inclusie, syndemische problematiek in de wijk en het aanpakken van het sociaal domein voor mensen met schulden en/of uitkeringen. Gezien het onderwerp (gezondheidsverschillen) van de NWA-subsidieronde dicht bij deze subsidieronde ligt, moeten de aanvragers duidelijk aantonen dat het project iets anders of aanvullends nastreeft dan wat in de projecten van de NWA-subsidieronde onderzocht wordt.

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

3.1. Voorwaarden

Uw uitgewerkte subsidieaanvraag moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

U kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als u voor 4 februari 2025 14.00 een projectidee heeft ingediend en uw eerder ingediende projectidee een positief advies tot uitwerken heeft gekregen. Overweegt u ondanks dit negatieve advies toch een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen? Neem dan zo spoedig mogelijk contact op via preventieinnovatie@zonmw.nl zodat wij de subsidieaanvraag voor u open kunnen zetten. U kunt alleen tegen negatief advies indienen, als u contact heeft opgenomen met het programmateam.

De uitgewerkte aanvraag mag inhoudelijk niet substantieel afwijken van het eerder ingediende projectidee.

3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

Een uitgewerkte subsidieaanvraag mag ingediend worden door een bestaand of nieuw te vormen consortium, dat bestaat uit ten minste een onderzoeksorganisatie en ten minste een gemeente of GGD, relevante formele en informele praktijk en beleidspartijen, alsmede (vertegenwoordigers van) de doelgroep. Het is een pré als de uitgewerkte subsidieaanvraag vanuit een bestaand consortia wordt ingediend, dat aanvulling zoekt met nieuwe relevante partijen indien nodig. De volgende partij(en) kunnen/kan aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

- **Hoofdaanvrager is een van de volgende partijen:**
 - Een onderzoeksorganisatie uit een relevant onderzoeksgebied voor het aanpakken van bestaansonzekerheid, zoals de sociale, economische, gezondheids-, antropologische, bestuurskundige, onderwijs-, juridische, veiligheids-, criminologische, omgevings- of fiscale wetenschappen.
 - Een GGD, gemeente of meerdere GGD'en of gemeenten in gezamenlijkheid.
- **Andere onderzoekdiscipline:** in het consortium dient samengewerkt te worden vanuit verschillende onderzoeksdisciplines. Als het consortium is ingestoken vanuit een andere discipline dan gezondheidsonderzoek, bevelen we aan dat er samenwerking wordt gezocht met gezondheidsonderzoekers.
- **Andere leden van het consortium**

3.1.2. Staatssteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun¹². Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

Indien (een deel van) de binnen een project uit te voeren activiteiten voor deze subsidieoproep door ZonMw worden aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'), betekent dit dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage](#)

¹² Artikel 107 VWEU.

[1 – Staatssteun – DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

3.1.3. Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Samenwerking is een vereiste. Bij de *uitgewerkte subsidieaanvraag* is een concept consortiumovereenkomst verplicht. Bij *honorering* vraagt ZonMw een finale conceptversie (goedgekeurd door partijen maar nog niet ondertekend) van de consortiumovereenkomst op om de gemaakte afspraken te beoordelen op conformiteit met het toepasselijke Europese staatssteunrecht en de algemene subsidiebepalingen van ZonMw en voorwaarden van de oproep.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

3.1.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 4 miljoen. Per project kan er maximaal € 500.000 subsidie worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 48 maanden.

Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

3.1.5. Praktische voorwaarden

- Schrijf uw uitgewerkte subsidieaanvraag in het **Engels**.
- De publiekssamenvatting en de titel van het uitgewerkte subsidieaanvraag dienen geschreven te worden in leekentaal en in het Nederlands. Vermijd het gebruik van jargon en afkortingen.
- Het is verplicht om bij een uitgewerkte subsidieaanvraag een begroting volgens het DAEB format toe te voegen. Het totale bedrag mag in de uitgewerkte subsidieaanvraag niet meer dan 15% afwijken van het aangevraagde bedrag van het projectidee.
- Reserveer minimaal 5% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in de begroting. Indien u hiervan afwijkt, beargumenteert u waarom.
- Denk bij invulling van uw begroting na over de kosten van het betrekken van de doelgroep bij het onderzoek en een vergoeding of andere tegenprestatie voor de doelgroepen die u betreft.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
 - Begroting volgens het DAEB begrotingsformat
 - Een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor
 - Een concept samenwerkingsovereenkomst

U mag maximaal 3 A4 met figuren en tabellen toevoegen als bijlage aan de uitgewerkte subsidieaanvraag. Overige bijlagen die worden toegevoegd aan de uitgewerkte aanvraag die niet verplicht zijn, worden niet meegenomen bij de beoordeling van uw uitgewerkte subsidieaanvraag.

3.2. Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties). Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

4. Beoordeling en prioriteitstelling

4.1. Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

De beoordelingsprocedure in de fase van de uitgewerkte subsidieaanvraag bestaat uit een schriftelijke beoordeling van de kwaliteit van de aanvraag door internationale referenten, de mogelijkheid tot een schriftelijk wederhoor en een eindbeoordeling op kwaliteit en op relevantie door de programmacommissie.

Denkt u eraan, dat de referenten niet specifiek van de Nederlandse situatie op de hoogte zijn. Probeer Nederlands jargon of afkortingen te vermijden.

Hieronder vindt u de relevantie- en kwaliteitscriteria die bij beoordeling van toepassing zijn.

4.2. Relevantiecriteria

Oproepspecifieke criteria

- **Bestaanszekerheid:** De uitgewerkte subsidieaanvraag toont op een heldere en overtuigende manier aan dat de onderzoeksvragen en aanpak gericht zijn op het voorkomen of verminderen van bestaansonzekerheid.
 - Daarbij wordt het belang van dit onderzoek voor het verbeteren van de bestaanszekerheid voor een grotere groep burgers onderbouwd. Het is een pré wanneer wordt voortgebouwd op bestaande initiatieven.
 - Als het project voortbouwt op een bestaand initiatief, moet in de aanvraag duidelijk aangegeven zijn wat met de gelden van ZonMw wordt gedaan aanvullend op het bestaande initiatief. Geef daarbij ook aan welke concrete producten/resultaten hieruit voorkomen.
- **Integraliteit:** De uitgewerkte subsidieaanvraag toont overtuigend aan dat het voorgestelde onderzoek is gericht op een intersectorale aanpak, waarbij organisaties uit minstens 2 sectoren samenwerken om aspecten van bestaanszekerheid te verstevigen. De uitkomstmaten op terrein van gezondheid worden nadrukkelijk belegd binnen de intersectorale aanpak.
- **Innovatie:**
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag krijgt een beoordelingsvoordeel als deze overtuigend aantoonst hoe er op het gebied van bestaanszekerheid nieuwe verbindingen worden gelegd met sectoren en/of partijen die traditioneel niet aan gezondheid gerelateerd zijn. En hoe deze sectoren meer vanuit een gezondheidsperspectief kunnen bijdragen aan bestaanszekerheid. Neem dit mee binnen de onderzoeksvragen en de uitkomstmaten van uw onderzoek.
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag laat zien hoe samenwerking tussen verschillende sectoren kan leiden tot wederzijds voordeel (co-benefits) en hoe deze sectoren elkaar kunnen versterken. Het project moet daarbij wetenschappelijk bewijs of een onderbouwing leveren van deze voordelen, met expliciete aandacht voor gezondheid als een van de betrokken sectoren. Daarbij laat de aanvraag zien op welke manier het project bijdraagt aan de beleidsambities rondom gelijke kansen op gezondheid.
- **Verwachte impact:** Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen.
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag beschrijft hoe de onderzoeksresultaten vertaald worden naar concrete en bruikbare handelingsopties, passend bij de behoeften van gebruikers zoals beleidsmakers en professionals.
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag beschrijft hoe de doelgroep, praktijk en beleidspartijen worden betrokken bij het project en hoe zij invloed hebben op de resultaten die worden opgeleverd.
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag geeft duidelijk aan hoe de aanpak binnen huidige structuren ingebed kan worden voor een structurele ondersteuning.
 - De uitgewerkte subsidieaanvraag beschrijft duidelijk hoe het project opgeschaald kan worden en toepasbaar is in andere gebieden of regio's. Ook bij een lokale aanpak binnen een specifieke context wordt ingegaan op de mogelijkheden voor extrapolatie naar andere situaties.

Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

Algemene relevantiecriteria ZonMw

- **Diversiteit**
Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele diversiteit, waar relevant voor de thematiek van het project.
- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij

het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project. Bij de uitgewerkte aanvraag wordt de doelgroep betrokken, en moet het plan volledig zijn uitgewerkt.

- **Toegang tot data**

ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw uitgewerkte subsidieaanvraag hoe u gebruik maakt van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data/resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.

4.3. Kwaliteitscriteria

- **Doelstelling en vraag- of taakstelling**

Beschrijf de doelstelling en vraag- of taakstelling. Let daarbij op helderheid, reikwijdte en originaliteit. Het project sluit aan bij het doel van deze oproep en bij het achterliggende doel van het programma. Beschrijf hoe er wordt voortgebouwd op bestaande kennis en inzichten. Zet, als van toepassing, uw initiatief af tegen vergelijkbare initiatieven en beschrijf hoe u de kennis die deze opleverden gebruikt. De toegevoegde waarde ten opzichte van huidige kennis dient te worden onderbouwd, zoals bijvoorbeeld ten opzichte van de projecten die gehonoreerd zijn binnen de [subsidieronde Gezondheidsverschillen van de NWA](#).

- **Plan van aanpak**

Beschrijf de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing. Het is van belang dat aanvragers hun keuze voor de onderzoeksmethode duidelijk onderbouwen en toelichten hoe deze aansluit bij de doelstellingen en voorwaarden van deze oproep. Geef duidelijk aan welke (tussen)resultaten het project uiteindelijk zal opleveren en hoe u zorgt dat deze zullen worden gebruikt.

Haalbaarheid

Maak aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.

- **Projectgroep of persoon**

Beschrijf de rollen en taken van de consortiumpartners duidelijk in uw uitgewerkte subsidieaanvraag en hoe de samenstelling bijdraagt aan de kwaliteit van uw onderzoek of project. Het wordt gezien als een pré als de aanvraag vanuit een bestaand consortium wordt ingediend. De aanvrager dient daarnaast overtuigend aan te tonen dat de betrokken sectoren in de aanpak relevant zijn voor bestaanszekerheid. Betrokkenheid vanuit organisaties uit meer dan twee sectoren is een pré.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

4.4. Prioriteitstelling

De beoordelingscommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle subsidieaanvragen. Bij de beoordeling van de uitgewerkte subsidieaanvragen wordt onderstaande matrix voor de prioritering van aanvragen gehanteerd. Relevantie weegt hierbij zwaarder dan kwaliteit. Dat neemt niet weg dat de kwaliteit van een aanvraag minstens voldoende moet zijn, om de aanvraag te kunnen subsidiëren. Bij uitgewerkte subsidieaanvragen worden naast de commissie ook (inter)nationale referenten gevraagd om de kwaliteit te beoordelen.

		RELEVANTIE			
		Zeer relevant	Relevant	Laag relevant	Onvoldoende relevant
KWALITEIT	Zeer goed	1	3	niet honorabel	niet honorabel
	Goed	2	4	niet honorabel	niet honorabel
	Voldoende	5	niet honorabel	niet honorabel	niet honorabel
	Matig	niet honorabel	niet honorabel	niet honorabel	niet honorabel
	Onvoldoende	niet honorabel	niet honorabel	niet honorabel	niet honorabel

Wanneer na toepassing van de prioriteringsmatrix het aantal honoreerbare aanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan zal de commissie de volgende aanvullende afwegingsgronden hanteren:

De commissie behoudt zich het recht voor om de uitgewerkte subsidieaanvragen in thema's in te delen en daarbinnen te prioriteren. Waarbij minder relevante subsidieaanvragen op een bepaald thema lager geprioriteerd kunnen worden ten gunste van meer relevante aanvragen binnen dat thema. Bij ex aequo ranking, geeft een betere score op het criterium 'innovatie' onder 4.2. de doorslag.

5. Indienen

5.1. Indiening via Mijn ZonMw

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 17-06-2025, om 14.00 uur.

Het gehele tijdpad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

5.2. Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw uitgewerkte subsidieaanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw uitgewerkte subsidieaanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw uitgewerkte subsidieaanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3. Inhoudelijke vragen

Neem voor vragen contact op via preventieinnovatie@zonmw.nl.

Inhoudelijke vragen kunnen gericht worden aan:

Maarten Beijer, programmamanager. 070 349 50 26 (secretariaat)/ 0642342316 (Maarten Beijer)

Praktische vragen kunnen gericht worden aan:

Raschella Alvarez, programmasecretaris . 070 349 5260

5.4. Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.5. Downloads en links

Op de ZonMw website leest u meer over:

- de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#)
- [Wat dien ik in](#)
- [Voorwaarden en Verplichtingen](#)
- [Beoordeling van subsidieaanvragen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstelling staatssteun](#)
- [FAIR datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Implementatie en impact](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)

- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Preventieprogramma 2023 - 2026 | ZonMw](#)

6. Bijlagen

- [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit¹³, mits aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje 'doel subsidieoproep' aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB').

De DAEB zal (voor een deel) bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten

De subsidieontvanger(s) die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken van ZonMw](#). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit. Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

In het geval van een consortium en bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

¹³ Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.